

ב"ה

יב-יג תמוז

הצלחה בזמן

פעם נכנסתי אל בעל ההילולא, כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, בהיותו בלענינגראד (אז כבר לא היתה נקראת "פעטערבורג", אלא "לענינגראד"), באותו ערב שבו היה צריך לנסוע מלענינגראד למוסקבא.

- המדובר הוא אודות הזמן שהיו כבר הרדיפות והגזירות וכו' וכו', כך, שבשעה שכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר היה נוסע ממקום אחד למקום שני, אזי החקירה אחריו על ידי ה"בולשת" היתה ביתר שאת וביתר עוז, בידעם, שאפילו בשבתו במקומו, בחדרו, עוסק הוא בהפצת היהדות והמעיינות, ועל אחת כמה וכמה שנסיעתו ממקום למקום קשורה בודאי עם הפצת המעיינות והיהדות, ואדרבה: ביתר שאת וביתר עוז, שלכן אי אפשר לפעול זאת על ידי מישוהו אחר, אלא צריך לנסוע בעצמו, ועל אחת כמה וכמה בנוגע לנסיעה למוסקבא שהיתה אז עיר הבירה. ומה גם שהיה זה לאחרי שידעו שכבר פקעה סבלנותם ולא היו יכולים לסבול יותר את העבודה שלו בהפצת היהדות והמעיינות, והחליטו שמוכרחים לעשות משהו... ואף על פי כן, המשיך כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר בפעולותיו, וביתר שאת וביתר עוז. -

כשנכנסתי אליו - לא היה אז אף אחד בחדר, מלבד כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר - היה זה זמן קצר - שעה, מחצית השעה או רבע שעה - לפני שעמד לצאת מדירתו, ברחוב מאַחאַווייע 22, אל התחנה שמשם עמדה הרכבת לנסוע למוסקבא, וראיתי, שכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר יושב במנוחה גמורה, כמו באמצע יום רגיל ללא ענינים מיוחדים, מבלי שיהיה ניכר עליו כלל איזה ענין של טירדה, ועוסק בענין מסויים שבו היה עסוק באותה שעה, שהיה דורש שימת לב ועיון.

הן אמת שהמוח שליט על הלב (וכפי שמביא רבינו הזקן בתניא¹ ש"המוח שליט על הלב בתולדתו", ומציין לזהר: "כמו שכתוב ברעיא מהימנא"²) אבל אף על פי כן, עד כדי כך?!...

ובכן, לא יכלתי להתאפק ושאלתי: עד כדי כך?!

וסיפר לי כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר³ ששמע - כנראה מאביו, כבוד קדושת אדמו"ר (מהורש"ב) נשמתו עדן בשם אדמו"ר מהר"ש - שישנו ענין שנקרא **הצלחה בזמן**.

כלומר: למרות שאי אפשר להוסיף בענין הזמן בנוגע לאריכות היום או אריכות הלילה, הרי בזמן גופא יכולה להיות הצלחה שלא בערך - לנצל את הזמן במלוא המדה האפשרית, וזאת, כאשר אדם יכול לפעול בעצמו, שבשעה שעוסק בענין אחד, הנה כל שאר הענינים, הן אלו שעשה לפני זה והן אלו שיצטרך לעשות לאחר זה, אם אינם נוגעים לענין שעוסק בו עתה, הרי זה כאילו אינם בעולם, כך, שגם כשמדובר אודות רגע קטן, הרי כיון שברגע קטן זה אין לו מחשבות המבלבלות או ענינים המבלבלים, לא מהעבר ולא מהעתיד, אזי מתאפשר לו לנצל רגע זה במילואו. וזה נקרא הצלחה בזמן.

והובאה הדוגמא לזה (כמדומני גם בשם אדמו"ר מהר"ש) - מהנהגת הרשב"א, שהיה אומר בכל יום שלושה שיעורים בלימוד התורה, ומלבד זאת היה משיב על ריבוי שאלות (שהרי גם החלק שנשתמר משאלות ותשובות הרשב"א הוא ריבוי מופלג), ומלבד זה היה רופא שהתעסק עם רפואת חולים כפשוטו, ומלבד זה היה הולך לטייל בכל יום!... ומובן שכל זה הוא בהוספה על עניני תפלה, ושיעורי תורה לעצמו וכו', כפי שמחוייב כל אחד מישראל, ולא בזה מתבטאת גדלות הרשב"א.

והגע עצמך: כדי לומר שיעור לפני תלמידים בכלל, ועל אחת כמה וכמה לפני תלמידים במעמד ומצב ומדריגה נעלית שראויים להיות תלמידי הרשב"א, ולא רק שיעור אחד, אלא שלושה שיעורים בכל יום - יש צורך בשימת לב והתמסרות מיוחדת כו'; ועל דרך זה בנוגע להתעסקות ברפואת חולים, וכן בנוגע לכל שאר עניניו של הרשב"א, כולל גם הטיול, שכדי ליהנות ממנו, צריך להיות במעמד ומצב ללא טירדא ודאגה.

ואם כן, איך היה הרשב"א יכול לעשות את כל הדברים הנזכרים לעיל בסדר מסודר בכל יום?!

¹ פי"ז.

² ח"ג רכד, סע"א.

³ ראה גם תו"מ - רשימת היומן ריש ע' שסז. וש"נ.

והביאור בזה - גם מצד הטבע - שהנהגת הרשב"א היתה באופן שבשעה שאמר את השיעור, הנה כל שאר הענינים לא היו במציאות אצלו; ולאידך גיסא, בשעה שהלך לטייל - הנה למרות שהיה זה באופן ש"החכם ניכר כו" (כמו שכתוב הרמב"ם בהלכות דעות⁴), הרי זה נקרא בשם "טיול", ומזה גופא מובן שאינו דומה לאמירת שיעור, מכל מקום, באותם רגעים שמטייל, הנה גם אמירת השיעור כאילו אינה קיימת!

זהו הביאור על הנהגת כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר, שיושב בחדרו ועוסק בענין הדורש שימת לב ועיון, וסומך על החלטתו בענין זה, וזאת, למרות שתוך זמן קצר עליו לצאת לנסיעה הקשורה עם סכנת נפשות בפועל, לא רק עבורו בתור איש פרטי, אלא בתור מנהיג ישראל בכל הדור ההוא וכל פעולותיו כו' - כיון שהנסיעה שתהיה ברגעים שלאחרי זה אינה קיימת במציאות אצלו!

קטע משיחת כ"ף שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תש"ל חוברת ע' 9.

⁴ רפ"ה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה